

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 25. mája 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Azylová politika – Spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 33 ods. 2 písm. d) – Postup posúdenia žiadosti – Neprípustné žiadosti – Následná žiadosť – Dobrovoľný návrat a vyhostenie“

Vo veci C-364/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Minden (Správny súd Minden, Nemecko) z 2. marca 2022 a doručený Súdnemu dvoru 7. júna 2022, ktorý súvisí s konaním:

J.B.,

S.B.,

F.B., ktorej zákonnými zástupcami sú J.B. a S.B.,

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predsedníčka siedmej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia N. Wahl a J. Passer (spravodajca),

generálny advokát: N. Emiliou,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a A. Hoesch, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: nemčina.

– Európska komisia, v zastúpení: J. Hottiaux a H. Leupold, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 33 ods. 2 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi J.B., S.B. a ich dcérou F.B. na jednej strane a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko) na druhej strane vo veci zamietnutia ich žiadostí o azyl ako neprípustných.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2004/83/ES

- 3 Článok 15 tejto smernice, nazvaný „Vážne bezprávie“, nachádzajúci sa v kapitole V smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96), nazvanej „Oprávnenie na doplnkovú ochranu“, stanovoval:

„Vážne bezprávie pozostáva z:

a) trestu smrti alebo popravy; alebo

b) mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo potrestania žiadateľa v krajine pôvodu alebo

c) vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby z dôvodu nediskriminačného násilia [ohrozenia života alebo osoby civilistu z dôvodu všeobecného násilia – *neoficiálny preklad*] v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.“
- 4 Článok 17 uvedenej smernice s názvom „Vylúčenie“ stanovoval dôvody na vylúčenie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva z oprávnenia na doplnkovú ochranu.

- 5 Článok 18 tejto smernice, nazvaný „Priznanie postavenia doplnkovej ochrany [postavenia osoby s doplnkovou ochranou – *neoficiálny preklad*]“, stanovoval:

„Členské štáty priznajú postavenie doplnkovej ochrany [postavenie osoby s doplnkovou ochranou – *neoficiálny preklad*] štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva oprávnenej na doplnkovú ochranu v súlade s kapitolami II a V.“

- 6 Smernica Rady 2004/83 bola zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).

Smernica 2013/32

- 7 Článok 2 smernice 2013/32, ktorý má názov „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

...

- b) ‚žiadosť o medzinárodnú ochranu‘ alebo ‚žiadosť‘ znamená žiadosť o ochranu od členského štátu podanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, o ktorých je možné predpokladať, že žiadajú o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou, a ktorí výslovne nežiadajú o iný druh ochrany mimo rozsahu pôsobnosti smernice [2011/95], o ktorú je možné požiadať samostatne;

...

- e) ‚konečné rozhodnutie‘ znamená rozhodnutie o tom, či sa štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti prizná postavenie utečenca alebo postavenie osoby s doplnkovou ochranou na základe smernice [2011/95] a ktoré už nepodlieha opravnému prostriedku v rámci kapitoly V tejto smernice bez ohľadu na to, či má tento opravný prostriedok účinok, ktorý umožňuje žiadateľom zostať v dotknutých členských štátoch až dovtedy, kým nebude známy jeho výsledok;

...

- q) ‚následná žiadosť‘ znamená ďalšiu žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti, a to vrátane prípadov, keď žiadateľ svoju žiadosť výslovne vzal späť a prípadov, keď rozhodujúci orgán po konkludentnom späťvzati žiadosti túto žiadosť zamietol v súlade s článkom 28 ods. 1“

- 8 Článok 33 smernice 2013/32 s názvom „Nepripustné žiadosti“ vo svojom odseku 2 písm. d) stanovuje:

„Členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú, iba ak:

...

d) žiadosť predstavuje následnú žiadosť, pričom sa neobjavili ani neboli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia súvisiace s posúdením, či žiadateľ spĺňa požiadavku na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu v zmysle smernice [2011/95]“.

9 Článok 40 smernice 2013/32 s názvom „Následná žiadosť“ znie:

„1. Ak osoba, ktorá požiadala v členskom štáte o medzinárodnú ochranu, urobí ďalšie vyhlásenia alebo podá následnú žiadosť v tom istom členskom štáte, tento členský štát posúdi tieto ďalšie vyhlásenia alebo údaje následnej žiadosti v rámci posúdenia predchádzajúcej žiadosti alebo v rámci preskúmania rozhodnutia, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok, pokiaľ môžu príslušné orgány v tomto rámci vziať do úvahy a zvážiť všetky údaje, o ktoré sa opierali tieto ďalšie vyhlásenia alebo následná žiadosť.

2. Na účely prijatia rozhodnutia o prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 33 ods. 2) písm. d) následná žiadosť o medzinárodnú ochranu najprv podlieha predbežnému posúdeniu, či sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia týkajúce sa posúdenia, či žiadateľ spĺňa podmienky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95].

3. Ak sa v predbežnom posúdení uvedenom v odseku 2 konštatuje, že sa objavili alebo boli žiadateľom predložené nové skutočnosti alebo zistenia, ktoré významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na uznanie za osobu požívajúcu medzinárodnú ochranu podľa smernice [2011/95], žiadosť sa bude ďalej posudzovať podľa kapitoly II. Členské štáty môžu stanoviť aj iné dôvody na to, aby sa následná žiadosť ďalej posudzovala.

...“

Nariadenie Dublin III

10 Článok 19 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, s. 31; Mim. vyd. 19/015, s. 108, ďalej len „nariadenie Dublin III“), stanovuje:

„Povinnosti uvedené v článku 18 ods. 1 písm. c) a d) zaniknú, ak môže zodpovedný členský štát preukázať pri dožiadaní, aby prijal späť žiadateľa alebo inú osobu uvedenú v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d), že dotknutá osoba opustila územie členských štátov v súlade s rozhodnutím o návrate alebo príkazom na vyhostenie, ktoré bolo vydané po tom, ako bola daná žiadosť vzatá späť alebo zamietnutá.

Žiadosť podaná po uskutočnení vyhostenia sa považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového procesu určovania zodpovedného členského štátu.“

Nemecké právo

Zákon o práve na azyl

- 11 V § 29 ods. 1 bode 5 Asylgesetz (zákon o práve na azyl) (BGBl. 2008 I, s. 1798), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, sa stanovuje:

„Žiadosť o azyl je neprípustná, ak:

5. sa v prípade následnej žiadosti podľa § 71 alebo druhej žiadosti podľa § 71a nemá uskutočniť ďalšie azylové konanie.“

- 12 V § 71 tohto zákona s názvom „Následná žiadosť“ sa v odseku 1 stanovuje:

„Ak cudzinec po späťvzatí alebo právoplatnom zamietnutí predchádzajúcej žiadosti o azyl opakovane podá žiadosť o azyl (následná žiadosť), ďalšie azylové konanie sa má uskutočniť len vtedy, keď sú splnené podmienky stanovené v § 51 ods. 1 až 3 Verwaltungsverfahrensgesetz [(zákon o správnom konaní) (BGBl. 2013 I, s. 102)], čo musí posúdiť Bundesamt [für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko)]. ...“

Zákon o správnom konaní

- 13 V § 51 zákona o správnom konaní, nazvanom „Preskúmanie konania“, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, sa v odseku 1 stanovuje:

„Správny orgán musí na návrh dotknutej osoby rozhodnúť o zrušení alebo zmene konečného správneho aktu:

1. ak sa skutkový alebo právny stav, na ktorom sa správny akt zakladá, po jeho vydaní zmenil v prospech dotknutej osoby;
2. ak existujú nové dôkazy, ktoré by viedli k vydaniu rozhodnutia, ktoré je priaznivejšie pre dotknutú osobu;

...“

Zákon o pobyte cudzincov

- 14 V § 60 Aufenthaltsgesetz (zákon o pobyte cudzincov) (BGBl. 2008 I, s. 162), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), nazvanom „Zákaz vyhostenia“, sa v odsekoch 2, 3, 5 a 7 stanovuje:

„(2) Cudzinec nesmie byť vyhostený do štátu, v ktorom tomuto cudzincovi hrozí konkrétne nebezpečenstvo toho, že bude podrobený mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.

(3) Cudzinec nesmie byť vyhostený do štátu, ktorý po cudzincovi pátra pre trestný čin, a ak hrozí nebezpečenstvo uloženia alebo vykonania trestu smrti. ...“

...

(5) Cudzinec nesmie byť vyhostený, pokiaľ z uplatňovania [Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950] vyplýva, že vyhostenie je neprípustné.

...

(7) Vyhostenie cudzinca do iného štátu musí byť vo všeobecnosti vylúčené, ak je tam jeho fyzická integrita, život alebo sloboda vystavená konkrétnemu a značnému ohrozeniu. Vyhostenie cudzinca do iného štátu musí byť vylúčené, ak je tam ako príslušník civilného obyvateľstva vystavený závažnému individuálnemu ohrozeniu svojej fyzickej integrity alebo života v rámci medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu. Na ohrozenia podľa prvej alebo druhej vety, ktorým je všeobecne vystavené obyvateľstvo alebo skupina obyvateľstva, ku ktorej cudzinec patrí, sa musí prihliadať pri nariadovaní podľa § 60a ods. 1 prvej vety.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 15 Žalobcovia vo veci samej sú libanonskí štátni príslušníci. J.B. vstúpil na územie Nemecka v novembri 2000 a 29. novembra 2000 požiadal o azyl. Dňa 13. decembra 2000 príslušný úrad zamietol túto žiadosť ako zjavne nedôvodnú a konštatoval, že neexistuje dôvod, ktorý by zakazoval jeho vyhostenie. Dňa 13. augusta 2001 bol J.B. vyhostený do Libanonu.
- 16 V marci 2010 žalobcovia vo veci samej vstúpili na územie Nemecka a 29. marca 2010 podali žiadosti o azyl. Rozhodnutím z 18. mája 2010 príslušný úrad zamietol žiadosti S.B a F.B., pričom konštatoval, že neboli splnené podmienky na priznanie postavenia utečenca a že neexistuje dôvod, ktorý by zakazoval ich vyhostenie. Rozhodnutím zo 4. októbra 2010 príslušný úrad zamietol žiadosť J.B. o začatie ďalšieho azylového konania. Dňa 17. marca 2011 žalobcovia vo veci samej dobrovoľne opustili Nemecko a vrátili sa do Libanonu.
- 17 V januári 2021 žalobcovia vo veci samej znovu vstúpili na územie Nemecka. Dňa 11. februára 2021 podali žiadosti o azyl založené v podstate na tom, že ich situácia v Libanone nie je bezpečná. Rozhodnutím z 11. augusta 2021 príslušný úrad vyhlásil tieto žiadosti za neprípustné. Tento úrad tiež zamietol žiadosti o zmenu rozhodnutí uvedených v predchádzajúcom bode, prikázal žalobcom vo veci samej opustiť nemecké územie pod hrozbou vyhostenia do Libanonu a uložil im zákaz vstupu a pobytu v dĺžke 30 mesiacov odo dňa tohto vyhostenia.
- 18 Dňa 18. augusta 2021 žalobcovia vo veci samej podali proti tomuto rozhodnutiu žalobu, pričom uviedli, že v Libanone strávili viac ako desať rokov a že situácia v tejto krajine sa po ich návrate zmenila.
- 19 V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že žalobcovia vo veci samej doteraz nepredložili žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by odôvodňovali začatie ďalšieho azylového konania.
- 20 Žalovaná vo veci samej zastáva názor, že žiadosti o azyl z 11. februára 2021 treba kvalifikovať ako „následné žiadosti“, najmä vzhľadom na článok 2 písm. q) a článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32. Návrat do krajiny pôvodu totiž nepostačuje na preukázanie existencie novej skutočnosti alebo zistenia v zmysle posledného uvedeného ustanovenia.

- 21 Vnútroštátny súd rozhodol o odkladnom účinku žaloby žalobcov vo veci samej vo vzťahu k príkazu opustiť nemecké územie uvedenému v rozhodnutí z 11. augusta 2021.
- 22 Za týchto podmienok Verwaltungsgericht Minden (Správny súd Minden, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 33 ods. 2 písm. d) smernice [2013/32] vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej norme, podľa ktorej sa ďalšia žiadosť o medzinárodnú ochranu má zamietnuť ako neprípustná bez ohľadu na to, či sa dotknutý žiadateľ po zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu a pred podaním ďalšej žiadosti o medzinárodnú ochranu vrátil do svojej krajiny pôvodu?
2. Je v rámci odpovede na prvú otázku rozdiel, či bol dotknutý žiadateľ do svojej krajiny pôvodu vyhostený alebo sa tam vrátil dobrovoľne?
3. Má sa článok 33 ods. 2 písm. d) smernice [2013/32] vykladať v tom zmysle, že bráni členskému štátu v tom, aby ďalšiu žiadosť o medzinárodnú ochranu zamietol ako neprípustnú, ak sa rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti netýkalo priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou, avšak viedlo k preskúmaniu existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie a toto preskúmanie je obsahovo porovnateľné s preskúmaním vykonaným v prípade priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou?
4. Sú preskúmanie existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie a preskúmanie priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou porovnateľné, ak by sa v rámci preskúmania existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie muselo kumulatívne skúmať, či dotknutému žiadateľovi v štáte, do ktorého má byť vyhostený, hrozí
- a) konkrétne nebezpečenstvo mučenia alebo neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania;
- b) uloženie alebo vykonanie trestu smrti;
- c) vystavenie riziku porušenia dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950];
- d) konkrétne a závažné ohrozenie jeho fyzickej integrity, jeho života alebo jeho slobody alebo ak
- e) je ako príslušník civilného obyvateľstva vystavený závažnému individuálnemu ohrozeniu jeho fyzickej integrity alebo jeho života v rámci medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

- 23 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má na jednej strane článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa následná žiadosť o medzinárodnú ochranu zamietla ako neprípustná bez ohľadu na to, či sa žiadateľ vrátil do svojej krajiny pôvodu po zamietnutí jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu a predtým, ako podal túto následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu, a na druhej strane, či má v tejto súvislosti vplyv okolnosť, že tento žiadateľ bol vyhostený alebo sa dobrovoľne vrátil do tejto krajiny.

- 24 Treba pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora článok 33 ods. 2 smernice 2013/32 taxatívne vymenúva situácie, v ktorých členské štáty môžu považovať žiadosť o medzinárodnú ochranu za neprípustnú [rozsudok z 19. marca 2020, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompa)*, C-564/18, EU:C:2020:218, bod 29 a citovaná judikatúra].
- 25 Medzi tieto situácie patrí situácia stanovená v tomto článku 33 ods. 2 písm. d), v ktorej je príslušnou žiadosťou následná žiadosť, ktorá neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo zistenia relevantné pre posúdenie toho, či žiadateľ spĺňa požiadavky na poskytnutie medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95.
- 26 Pojem „následná žiadosť“ je definovaný v článku 2 písm. q) smernice 2013/32 ako ďalšia žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná po prijatí konečného rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti.
- 27 Táto definícia tak preberá pojmy „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ a „konečné rozhodnutie“, ktoré sú tiež definované v článku 2 tejto smernice, a to v písm. b) a písm. e) tohto článku [rozsudok z 22. septembra 2022, *Bundesrepublik Deutschland (Žiadosť o azyl, ktorú Dánsko zamietlo)*, C-497/21, EU:C:2022:721, bod 41].
- 28 Pokiaľ ide v prvom rade o pojem „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ alebo „žiadosť“, tento pojem je definovaný v článku 2 písm. b) uvedenej smernice ako žiadosť o ochranu od členského štátu podanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, o ktorých je možné predpokladať, že žiadajú o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou podľa smernice 2011/95.
- 29 Podľa informácií uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania žalobcovia vo veci samej viackrát podali žiadosti v tomto zmysle.
- 30 Pokiaľ ide v druhom rade o pojem „konečné rozhodnutie“, tento pojem je definovaný v článku 2 písm. e) smernice 2013/32 ako každé rozhodnutie o tom, či sa štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti prizná postavenie utečenca alebo postavenie osoby s doplnkovou ochranou na základe smernice 2011/95, a ktoré už nepodlieha opravnému prostriedku v rámci kapitoly V smernice 2013/32.
- 31 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že takéto konečné rozhodnutie prijal príslušný vnútroštátny orgán vo vzťahu ku všetkým žalobcom vo veci samej.
- 32 Okrem toho treba konštatovať, že dočasný návrat žiadateľa o azyl do jeho krajiny pôvodu po zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu nemá vplyv na kvalifikáciu novej žiadosti o azyl ako „následnej žiadosti“ v zmysle článku 2 písm. q) smernice 2013/32.
- 33 Znenie článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 2 písm. q) tejto smernice totiž neuvádza takýto návrat ako relevantné kritérium na účely určenia, či ďalšia žiadosť o medzinárodnú ochranu predstavuje následnú žiadosť a či môže byť ako taká zamietnutá ako neprípustná.
- 34 Je pravda, že ak sa objavili nové skutočnosti alebo zistenia v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) a článku 40 ods. 2 a 3 smernice 2013/32, ktoré sa týkajú žiadosti o medzinárodnú ochranu, alebo ak ich žiadateľ predloží, je potrebné vykonať ďalšie vecné posúdenie. V tomto zmysle skutočnosť, že pred podaním tejto následnej žiadosti sa tento žiadateľ zdržiaval vo svojej krajine pôvodu, môže mať vplyv na posúdenie nebezpečenstva, ktoré sa musí vykonať, a teda aj na rozhodnutie

o poskytnutí medzinárodnej ochrany, napríklad ak bol uvedený žiadateľ v tejto krajine vystavený riziku prenasledovania. Samotná okolnosť návratu do krajiny pôvodu však sama osebe nevyhnutne neznamená existenciu „novej skutočnosti alebo zistenia“ v zmysle týchto ustanovení.

- 35 Vzhľadom na to vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania vysvetľuje, že prvá a druhá otázka sú položené na základe úvah uvedených v bode 34 a nasl. návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Saugmandsgaard Øe vo veci L.R. (Žiadosť o azyl, ktorú Nórsko zamietlo) (C-8/20, EU:C:2021:221), podľa ktorých sa má článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 v spojení s článkom 2 písm. q) tejto smernice vykladať v tom zmysle, že žiadosť o medzinárodnú ochranu nemožno vyhlásiť za neprípustnú ako „následnú žiadosť“, keď bol žiadateľ pred podaním tejto žiadosti vyhostený do svojej krajiny pôvodu. Vnútroštátny súd tiež poznamenáva, že Súdny dvor sa k týmto úvahám nevyjadril vo svojom rozsudku z 20. mája 2021, L.R. (Žiadosť o azyl, ktorú Nórsko zamietlo) (C-8/20, EU:C:2021:404).
- 36 V tejto súvislosti treba poznamenať, že uvedené úvahy boli založené najmä na článku 19 ods. 3 druhom pododseku nariadenia Dublin III, ako to vyplýva najmä z bodov 38 a 47 týchto návrhov. Podľa tohto ustanovenia sa každá žiadosť podaná žiadateľom po tom, ako došlo k jeho skutočnému vyhosteniu, musí považovať za ďalšiu žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového konania o určenie zodpovedného členského štátu.
- 37 Otázku, či sa žiadosť o azyl má považovať za „ďalšiu žiadosť“ v zmysle nariadenia Dublin III, treba odlišovať od otázky, či sa táto žiadosť má kvalifikovať ako „následná žiadosť“ v zmysle článku 2 písm. q) a článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32. V prípade opätovného vstupu žiadateľa na územie Európskej únie je rozsah kvalifikácie žiadosti ako „ďalšej žiadosti“ v zmysle článku 19 ods. 3 druhého pododseku tohto nariadenia v rámci uvedeného nariadenia obmedzený na konanie o určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu stanovené v tom istom nariadení.
- 38 Navyše domnievať sa, že bez ohľadu na existenciu nových skutočností alebo zistení týkajúcich sa potreby ochrany návrat žiadateľa do jeho krajiny pôvodu medzi jeho prvou a ďalšou žiadosťou o medzinárodnú ochranu systematicky zahŕňa vecné posúdenie jeho následnej žiadosti, by znamenalo doplnenie osobitného dôvodu vylučujúceho prijatie rozhodnutia o neprípustnosti v takomto prípade, keďže článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 vyžaduje vecné posúdenie len v prípade existencie nových skutočností alebo zistení, teda v každom jednotlivom prípade.
- 39 Okrem toho, keďže dočasný návrat žiadateľa o medzinárodnú ochranu do jeho krajiny pôvodu nemá vplyv na výklad a uplatnenie článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32, skutočnosť, že žiadateľ dobrovoľne opustil územie dotknutého členského štátu alebo že bol vyhostený, je v tejto súvislosti takisto nevyhnutne irelevantná.
- 40 Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že na prvú a druhú otázku treba odpovedať tak, že článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby následná žiadosť o medzinárodnú ochranu bola zamietnutá ako neprípustná bez ohľadu jednak na to, či sa žiadateľ vrátil do svojej krajiny pôvodu po zamietnutí jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu a predtým, ako podal túto následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu, a jednak na to, či bol takýto návrat dobrovoľný alebo nútený.

O tretej a štvrtej otázke

- 41 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát zamietol následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú, ak sa rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti netýkalo priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou, ale bolo prijaté po preskúmaní existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie, a ak toto preskúmanie v podstate zodpovedá preskúmaniu vykonanému na účely priznania tohto postavenia. V prípade zápornej odpovede chce tento súd vedieť, či tieto preskúmania možno považovať za porovnateľné.
- 42 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že tieto otázky treba analyzovať vzhľadom na skutočnosť, že nemecký zákonodarca vytvoril samostatné postavenie osoby s doplnkovou ochranou až od 1. decembra 2013. Pred týmto dátumom, ak boli splnené podmienky uvedené v článku 15 smernice 2004/83, vnútroštátny azylový orgán konštatoval existenciu dôvodov zakazujúcich vyhostenie na základe § 60 ods. 2 a 3, ako aj § 60 ods. 7 druhej vety zákona o pobyte cudzincov. S výhradou preskúmania dôvodov na vyhostenie podľa článku 17 smernice 2004/83 takéto konštatovanie následne viedlo k poskytnutiu práv na pobyt priznaných osobám s doplnkovou ochranou. Vzhľadom na to, že tento orgán v tejto súvislosti uplatnil rovnaký „spôsob preskúmania“, aký sa vyžaduje podľa článkov 15 a 18 smernice 2004/83 na účely overenia, či sa má poskytnúť doplnková ochrana, z toho vyplýva, že dôsledky rozhodnutia o zamietnutí vydania zákazu vyhostenia a rozhodnutia o zamietnutí priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou boli rovnaké.
- 43 V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, že preskúmanie existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie podľa § 60 ods. 2 a 3, ako aj § 60 ods. 7 druhej vety zákona o pobyte cudzincov, ako to opísal vnútroštátny súd, sa zdá byť v podstate porovnateľné s preskúmaním stanoveným v článku 15 smernice 2004/83 a poskytuje žiadateľom rovnakú úroveň ochrany.
- 44 Na druhej strane však treba poznamenať, že § 60 ods. 7 druhá veta zákona o pobyte cudzincov neobsahoval výslovný odkaz na kritérium existencie ohrozenia „z dôvodu nediskriminačného [všeobecného – *neoficiálny preklad*] násilia“, na ktoré odkazuje článok 15 písm. c) smernice 2004/83. Z vysvetlení vnútroštátneho súdu však vyplýva, že toto vnútroštátne ustanovenie sa má vykladať s ohľadom na tento článok 15 písm. c), ktorý výslovne prebral do nemeckého právneho poriadku. Konkrétne podľa rozsudku Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko) z 24. júna 2008 sa má tento § 60 ods. 7 druhá veta vykladať v tom zmysle, že zahŕňa toto kritérium. Podľa nemeckej judikatúry a správnej praxe sa na účely výkladu dôvodu zákazu vyhostenia stanoveného v uvedenom § 60 ods. 7 druhej vete mali zohľadniť všetky kritériá stanovené v uvedenom článku 15 písm. c).
- 45 Ako v podstate vyplýva z bodov 25 až 27 a 30 tohto rozsudku, pojem „následná žiadosť“ v zmysle článku 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 sa vzťahuje na existenciu predchádzajúceho konečného rozhodnutia, ktorým sa najmä určí, či má žiadateľ právo na priznanie postavenia osoby s doplnkovou ochranou.
- 46 Aj keď sa v prejednávanej veci rozhodnutia o predchádzajúcich žiadostiach žalobcov vo veci samej netýkali priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou, boli prijaté po preskúmaní existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie podľa ustanovenia § 60 ods. 2 a 3, ako aj § 60 ods. 7 druhej vety zákona o pobyte cudzincov, ktoré je podľa vysvetlení vnútroštátneho súdu obsahovo porovnateľné s preskúmaním vykonaným na účely priznania tohto postavenia.

- 47 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na tretiu a štvrtú otázku treba odpovedať tak, že článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát zamietol následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú, ak sa rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti netýkalo priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou, ale bolo prijaté po preskúmaní existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie a toto preskúmanie je obsahovo porovnateľné s preskúmaním vykonaným na účely priznania tohto postavenia.

O trovách

- 48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 33 ods. 2 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

nebráni tomu, aby následná žiadosť o medzinárodnú ochranu bola zamietnutá ako neprípustná bez ohľadu jednak na to, či sa žiadateľ vrátil do svojej krajiny pôvodu po zamietnutí jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu a predtým, ako podal túto následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu, a jednak na to, či bol takýto návrat dobrovoľný alebo nútený.

- 2. Článok 33 ods. 2 písm. d) smernice 2013/32**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

nebráni tomu, aby členský štát zamietol následnú žiadosť o medzinárodnú ochranu ako neprípustnú, ak sa rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti netýkalo priznania postavenia osoby s doplnkovou ochranou, ale bolo prijaté po preskúmaní existencie dôvodov zakazujúcich vyhostenie a toto preskúmanie je obsahovo porovnateľné s preskúmaním vykonaným na účely priznania tohto postavenia.

Podpisy